

Rapport 2019:6

Länsstyrelsen
Stockholm

Att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor

Redovisning av arbetet med uppdrag 62, regleringsbrev 2018

Rapport 2019:6

Länstyrelsen
Stockholm

Att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor

Redovisning av arbetet med uppdrag 62, regleringsbrev 2018

Foto omslag: Mostphotos

Utgivningsår: 2019

ISBN: 978-91-7281-891-0

Rapporten är framtagen av Länsstyrelsen i Stockholm.

För mer information kontakta avdelningen för tillväxt.

Länsstyrelsen i Stockholm

Telefon: 010-223 10 00

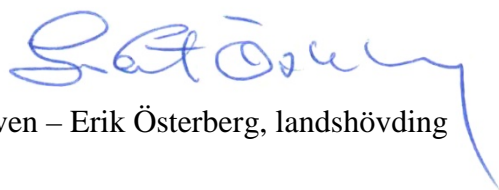
Länsstyrelsens rapporter finns på
www.lansstyrelsen.se/stockholm/publikationer

Förord

Under verksamhetsår 2018 har länsstyrelsen i Stockholms län arbetat med att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor i enlighet med länsstyrelsernas regleringsbrev för 2018 (uppdrag 62). Målsättningen med uppdraget är att den nationella strategins mål ska få genomslag på regional nivå och att mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Arbetet har bedrivits utifrån de sex deluppdrag som anges i det särskilda uppdraget S2017/07420/JÄM. Redovisningen följer deluppdragen.

I denna rapport redovisas även det arbete som genomförts av länsstyrelserna gemensamt, under rubrikerna länsstyrelsegemensamt arbete och nationella rekommendationer. Övriga delar berör endast länsstyrelsen i Stockholms län.

Stockholm 18 mars 2019

Sven – Erik Österberg, landshövding

Innehåll

Förord	5
Länsstyrelsegemensamt arbete	7
Arbetsgruppen för universellt förebyggande arbetet	7
Arbetsgruppen för kompetensstöd.....	8
Arbetsgruppen för regionala lägesbilder.....	9
Länsstyrelsen i Stockholms verksamhet	10
Regionala strategier och handlingsplaner	10
Främjande av samverkan	10
Regionala resurscentra för våldsutsatta	11
Utveckling av förebyggande arbete	11
Universellt våldsförebyggande arbete.....	11
Återfallsförebyggande arbete.....	12
Kompetensstöd	13
Regional lägesrapportering.....	15
Ett utökat och verkningsfullt förebyggande arbete	15
Särskilda satsningar inom målområdet.....	16
Förbättrad upptäck av våld samt starkare skydd och stöd för våldsutsatta kvinnor och barn	16
Effektivare brottsbekämpning	20
Förbättrad kunskap och metodutveckling	21
Särskilda verksamheter i länet.....	22
Analys regional nivå.....	24
Universella förebyggande arbete visar positiva resultat	24
Kvinnors utsatthet för sexualbrott är hög	24
Hög andel polisutredningar läggs ner	24
Bristande målgruppsanpassad information	24
Förbättrad upptäckt med metod – och kompetensstöd	25
Den externa samverkan behöver förbättras	25
Få verksamheter till prostitution och/eller människohandel.....	25
Nationella rekommendationer	26
Fler lokala och regionala indikatorer.....	26
Fler indikatorer som mäter förebyggande arbete	26
Fler indikatorer som mäter alla utsattheter	26
Jämställdhetsmyndighetens bör få ansvar att sammanställa indikatorerna på samtliga nivåer.....	27
Nationellt kunskapsstöd för hela området mäns våld mot kvinnor	27
Förtydliganden om nationella myndigheters roll och ansvar	27
Bilaga 1: Särskild verksamheter	32
Bilaga 2: Ekonomisk redovisning.....	33

Länsstyrelsegemensamt arbete

Länsstyrelserna är 21 självständiga myndigheter med ett regionalt uppdrag inom området mäns våld mot kvinnor. För att arbetet ska bli likställt över hela landet, samordnas arbetet i ett nationellt nätverk. Totalt har åtta träffar hållits. Under 2018 har samordningen letts av den nationella samordningsgruppen i nära dialog med ansvariga kontaktchefer för mäns våld mot kvinnor.

Under året definierade samordningsgruppen behov av att tillsätta en nationell samordnare för uppdraget på grund av uppdragets omfattning och bredd. Under hösten beslutade länsrådsgruppen att tillsätta en nationell samordnare på 50 procent från och med 1 januari 2019, och ett år framåt.

För genomförande av gemensamma nationella satsningar och särskilda deluppdrag har flera arbetsgrupper tillsatts. Arbetsgruppernas uppgift är att bistå övriga länsstyrelsekollegor med vägledning, tolka uppdrag, hålla ihop och fördjupa arbetet inom ett visst område, samordna rapporteringen och bidra till ett ensat arbetsätt mellan länsstyrelserna.

Utöver den nationella samordningsgruppen har totalt fyra nationella arbetsgrupper varit igång under 2018, varav tre redovisas här¹.

Arbetsgruppen för universellt förebyggande arbetet

Arbetsgruppen för universellt förebyggande arbete har under 2018 bestått av representanter från länsstyrelserna i Gävleborg, Stockholm, Skåne, Uppsala, Västra Götaland, Värmland och Östergötland. Arbetsgruppens uppdrag är att ge stöd till länsstyrelsernas arbete med att utveckla det universellt våldsförebyggande arbetet i sina respektive län. Arbetsgruppens arbete sker i nära samverkan med Jämställdhetsmyndigheten.

Den 14–15 juni anordnades i samverkan med Jämställdhetsmyndigheten en fördjupningsdag på temat våldsprevention för länsstyrelsernas utvecklingsledare tillsammans med sakkunniga från andra närliggande områden inom social hållbarhet.

¹ Arbetsgruppen för regionala resurscentra delredovisas 29 mars 2019 i särskild ordning av Länsstyrelsen Östergötland

Under 2018 har representanter från arbetsgruppen deltagit i den nationella samverkansgrupp som bevakar och utvecklar det våldsförebyggande arbete med aktörer så som Jämställdhetsmyndigheten, SKL, Unizon och MÄN.

I december genomfördes initiativet, *En vecka fri från våld* som leddes av Unizon och MÄN. Länsstyrelserna deltog under veckan på flera arrangemang, bland annat på Jämställdhetsmyndighetens JIM-konferens och på konferensen, *Våldsprevention 2018. Från vaggan till graven – så förebygger vi mäns och killars våld hela livet* där länsstyrelserna bidrog med kunskap om föräldraskapsstöd som en våldspreventiv insats.

Arbetsgruppen för kompetensstöd

Den myndighetsgemensamma arbetsgruppen för nationellt och regionalt kompetensstöd har under året planerat och genomfört nationellt kunskapsstöd till länsstyrelsernas utvecklingsledare inom området mäns våld mot kvinnor/våld i nära relationer. Arbetsgruppen består av Socialstyrelsen, representanter från länsstyrelserna i Stockholm, Skåne, Västra Götaland och Kronoberg samt Nationellt Centrum för kvinnofrid (NCK). Jämställdhetsmyndigheten och SKL är adjungerande i gruppen.

För arbetet finns en genomförandeplan². Planen är ett stöd för länsstyrelserna vid genomförande och prioritering av arbetet på regional nivå. De områden som länsstyrelserna prioriterat gemensamt är: stödja kommuner att bli självförsörjande med baskunskap inom områdena mäns våld mot kvinnor, stödja kommuner och andra aktörer att tillhandahålla kvalitetssäkrad information på olika språk och att uppmärksamma särskilt utsatta grupper. För att ytterligare stärka arbetet kring ovan nämnda områden driver länsstyrelserna nationella utvecklingsprojekt³, med stöd av stimulansmedel från Socialstyrelsen.

Under hösten har arbetsgruppen aktivt deltagit vid planering och genomförandet av regeringsuppdraget ”Uppdrag att genomföra utbildningsinsatser för socialtjänstens personal om våld i nära relationer och mäns våld mot kvinnor”. Uppdraget avslutades med en nationell samling #upptäckvåldet.

² Plan för nationellt och regionalt kompetensstöd om våld i nära relationer Socialstyrelsen, länsstyrelserna och NCK i samverkan för att höja kunskapen i kommuner, landsting och ideella föreningar (2016–2018). 2016 Socialstyrelsen.

³ De nationella projekteten redovisas separat av respektive ansvarig länsstyrelse

Arbetsgruppen för regionala lägesbilder

En arbetsgrupp för regionala lägesbilder tillsattes under året för att arbeta med att tolka deluppdrag sex och för att ta fram vägledning för övriga länsstyrelser. Arbetsgruppen har bestått av representanter från länsstyrelserna i Stockholm, Skåne och Västerbotten. Syftet med arbetsgruppen har varit att skapa förutsättningar för jämförbarhet mellan länsstyrelsernas lägesrapporter och att effektivisera arbetet.

För att mäta utvecklingen av den nationella strategin har Socialstyrelsens indikatorer⁴ används. I samråd med Jämställdhetsmyndigheten och Brottsförebyggande rådet bestämdes att endast använda indikatorer med status kärnindikator eller indikator. Ytterligare krav var att indikatorerna kunde utläsas på regional nivå för åren 2016–2017⁵.

För att kartlägga vilka riktade verksamheter som finns i länen för de angivna målgrupperna, har en matris tagits fram. Matrisen bygger på webbaserad information utifrån följande variabler; namn på verksamhet, huvudman, sektor, målgrupp/kön, målgrupp/utsatthet, upptagningsområdet, öppettider och information på olika språk/lättläst.

Utgångspunkten har varit hur målgrupperna själva kan hitta information och stöd i sin kommun utifrån hur verksamheterna presenterar sig på webben. Detta kan innebära att de olika huvudmännen erbjuder stöd eller tar emot vissa målgrupper men att det inte framgår på deras webbplatser.

Varje länsstyrelse har sedan enskilt genomfört enkäter eller intervjuer för att mäta insatser som berörda regionala och lokala aktörer genomfört som kopplar till strategins målsättningar och utgångspunkter. Denna del är därför inte jämförbar över landet.

⁴Socialstyrelsens förslag på indikatorer för uppföljning av den nationella strategin <https://www.socialstyrelsen.se/publikationer2018/2018-3-21>

⁵ Det gäller inte Öppna jämförelser som även går att utläsa för 2018.

Länsstyrelsen i Stockholms verksamhet

Regionala strategier och handlingsplaner

Arbetet med att utveckla det regionala strategiarbetet samt främja samverkan mellan relevanta aktörer, har bedrivits inom länets samverkansplattform, Operation Kvinnofrid⁶. Syftet med plattformen är att i samverkan med länets kommuner, regionen, myndigheter och civilsamhället utveckla och följa upp den regionala strategin och handlingsplaner utifrån målsättningen att uppnå väl samordnade insatser för enskilda individer.

Den nuvarande strategin upphör januari 2020 och under det gångna året har ett anpassningsarbete till den nationella strategin påbörjats. Den kommer att träda i kraft vid den nuvarande strategins upphörande. Utöver befintliga aktörer i plattformen, har även fler aktörer bjudits in att delta i framtagandet av den nya strategin, däribland åklagarmyndigheten, försäkringskassan, arbetsförmedlingen, migrationsmyndigheten och civilsambhällsorganisationer. Inom ramen för utvecklingen av strategin kommer även en handlingsplan att tas fram som innehåller en struktur för genomförande av strategimålen. En ny strategi och handlingsplan för Stockholms län kommer då att inkludera hela området, mäns våld mot kvinnor.

Främjande av samverkan

Parallellt med strategiarbetet har en plan för ett samverkansprojekt tagits fram. Syftet är att få till stånd en modell för hur kommuner kan tillämpa ett kvalitativt tillvägagångssätt för att utveckla ett våldspreventivt arbete för hela området mäns våld mot kvinnor, på alla preventionsnivåer (universell, selektiv och indikerad). Som stöd i arbetet kommer den europeiska manualen för drogförebyggande arbete European Drug Prevention Quality Standards⁷ (EDPQS) att användas. Målet är att pilotprojektet ska generera en lokal handlingsplan, som tas fram i samverkan med stöd av EDPQS. Projektet kommer sedan att kunna spridas till andra kommuner i länet.

⁶ www.operationkvinnofrid.se

⁷ EDPQS har tagits fram inom ett EU-projekt 2009–2010 i syfte att systematisera och höja kvaliteten för det drogförebyggande arbetet i Europa. Manualen används inom *Preventionspaketet* för att stötta kommunerna i Stockholm län att utveckla ett universellt förebyggande arbete. Manualen är generisk och skulle därför även kunna tillämpas för att utveckla ett förebyggande arbete på selektiv och indikativ nivå. För mer info http://www.emcdda.europa.eu/publications/manuals/prevention-standards_en

Regionala resurscentra för våldsutsatta

Länsstyrelsen i Stockholm ingår i den övergripande struktur som leds av länsstyrelsen Östergötland för att bistå utveckling av fler resurscentra för våldsutsatta. Länsstyrelsen i Stockholms roll är att i nära samverkan med Origo (länets resurscentra för hedersrelaterat våld och förtryck) stötta utvecklingen i landets pilotplan utifrån Origos samverkansmodell och mångåriga erfarenheter av att driva ett resurscentrum.

Utveckling av förebyggande arbete

Universellt våldsförebyggande arbete

För att utveckla ett effektivt våldsförebyggande arbete har länsstyrelsen i Stockholms län fortsatt att utveckla ett internt tvärsektorielt samarbete mellan mäns våld mot kvinnor och närliggande uppdragsområden⁸ inom det s.k. *Preventionspaketet*⁹.

Preventionspaketet är ett samordnat stöd till kommunerna i det universellt förebyggande arbetet i syfte att främja jämställdhet och minska ojämlikhet i hälsa (läs mer om detta under området Folkhälsa, Länsstyrelseinstruktion 5 §: punkt 6). Att samverka med närliggande områden som inte främst arbetar med våld, men vars indirekta arbete kan bidra till att våldet minskar, har visat sig vara det mest effektiva tillvägagångssättet för det våldsförebyggande uppdraget.

Under 2018 ha länsstyrelsen främjat utvecklingen av universellt förebyggande insatser mot våld genom att stötta och sprida våldsförebyggande skolprogram så som *Mentor in Violence Prevention* (MVP) och TÅGET (MVP för förskolan). Det våldsförebyggande programmet MVP är det vanligast förekommande skolprogrammet i Stockholms län och visar på försiktigt positiva resultat enligt Skolverkets utvärdering. TÅGET, som utvecklats av Botkyrka kommun utvärderades¹⁰ av Karolinska Institutet under två terminer 2017 med stöd av länsstyrelsen och visade på positiva resultat.

⁸ Folkhälsa, föräldaskapsstöd, brottsförebyggandeuppdraget och integration

⁹ Preventionspaketet <https://www.lansstyrelsen.se/stockholm/stat-och-kommun/social-hallbarhet/preventionspaketet.html>

¹⁰ Utvärdering av Tåget

https://www.lansstyrelsen.se/download/18_2c30d6f167c5e8e7c0dab8/1546957841050/T%C3%A5get%20-%20V%C3%A5lds%C3%B6rebyggande%20arbetss%C3%A4tt%20i%20skolan%20-%20Pilotutva%C3%88rdering.pdf

I november tilldelades Sektionen för förebyggande arbete i Botkyrka kommun *Kvinnofridspriset*¹¹ för att de genom nära samverkan mellan framförallt socialtjänst, polis, räddningstjänst och skola, lyckats få till stånd ett sammanhållet och långsiktigt universellt våldsförebyggande arbete i hela kommunen. Priset delades ut på Operation Kvinnofrids årliga konferens.

Länsstyrelsen har även ingått i ett nära samarbete med Polisen, Svensk Live och RFSU för att skapa normbrytande insatser med ett tydligt brottsofferperspektiv inom *Trygga, säkra evenemang*. Samarbetet är ett sätt att jämställdhetsintegrera det brottsförebyggande arbetet (Tillsammans mot brott, 2016/17:126). Samarbete inom *Trygga, säkra evenemang*, har inneburit att tryggheten har ökat och sexualbrotten har minskat vid publika evenemang.

Den 23 oktober 2018 belönades samverkansarbetet med första pris i den svenska brottsförebyggande deltävlingen av *European Crime Prevention Award*¹². (Mer om detta finns i rapporteringen för Länsstyrelseinstruktionen, under 3 §, men även i rapporteringen till Brottsförebyggande Rådet under punkterna 2.1 och 4.1.2).

Återfallsförebyggande arbete

I början av 2018 återlanserade länsstyrelsen i Stockholms län satsningen *Välj att sluta* för att nå ut till målgruppen vuxna personer som utövar våld i nära relationer. Syftet är att motivera målgruppen att söka behandling i sin kommun, för att på så sätt minska förekomsten av våld i nära relationer på lång sikt.

Kampanjen bestod av en kort biofilm, annonser i sociala medier och medieinslag m.m., som uppmuntrar personer med våldsamt beteende att gå in på webbsidan valjattsluta.se där de kan få reda på vart de kan vända sig för ytterligare hjälp. Kampanjens räckvidd och genomslag i media har varit stor, exempelvis fick webbsidan 13 000 besökare, biofilmen har setts av över 300 000 biobesökare och 90 000 gånger via Youtube.

¹¹ Kvinnofridspriset 2018 <https://www.lansstyrelsen.se/stockholm/om-lansstyrelsen-stockholm/pressrum/nyheter/nyheter---stockholm/2018-11-23-botkyrka-kommun-prisas-for-sitt-valdsforebyggande-arbete.html>

¹² Trygga säkra evenemang <https://www.lansstyrelsen.se/stockholm/om-lansstyrelsen-stockholm/pressrum/nyheter/nyheter---stockholm/2018-10-24-samverkansarbetet-trygga-sakra-evenemang---prisas-for-sitt-brottsforebyggande-arbete.html>

Under våren 2018 fick länsstyrelsen i Stockholm ett regeringsuppdrag om att starta ett pilotprojekt i form av en telefonlinje för målgruppen, personer som utövar våld i nära relationer. Pilotprojektet är begränsat till att omfatta invånare i Stockholms och Skånes län. Telefonlinjen blir en gemensam ingång för målgruppen, där de kan få hjälp i stunden samt bli motiverade att söka sig vidare till verksamheter i närområdet som kan ge behandling eller samtalsstöd. (Mer om uppdraget finns att läsa i Socialstyrelsens delredovisning den 31 mars 2019, S2018/01460/FS).

Den 18 oktober under EU:s anti-trafficking Day återlanserades kampanjen [*Du avgör – en kampanj mot sexköp*](#) i sociala medier. Totalt nåddes 21 347 personer i Stockholms län av kampanjen och kampanjfilmen visades 13 000 gånger.

Nätverk för kommunala behandlare

Under 2018 har två nätverksmöten med professionella som arbetar med stöd och behandling av våldsutövare i Stockholms län hållits. Vid träffarna har deltagarna fått del av aktuella föreläsningar men även fått diskutera och byta erfarenheter. Deltagarna i nätverket har tillsammans med sina chefer varit med vid ett informationsmöte om projektet med telefonlinjen

Kompetensstöd

Kunskapsspridning av olika metoder, forskning och framgångsfaktorer, har skett genom utbildningar, seminarier, strategiska nätverk, konferenser och nyhetsbrev.

Grundutbildning inom våld i nära relationer och mäns våld mot kvinnor har erbjudits till yrkesverksamma inom kommun och region, med stöd av webbkursen våld¹³. Antal webbkursanvändare i Stockholms län under 2018 var 3540 stycken (av totalt 14 160 i hela landet), vilket utgör att 25 procent av alla användare.

För att stärka och kvalitetsutveckla kommunernas arbete med barn som lever med våld, har en särskild satsning genomförts i länet. Utbildningar, seminarier och nätverksdagar om utredningsmodellen *Signs of Safety*¹⁴ har erbjudits kommunernas barn- och ungdomsvård.

¹³ Webbkursen våld <http://nck.uu.se/kunskapsbanken/webbstod-for-kommuner/utbildning-moter-valdsutsatta/webbkurs-om-vald/>

¹⁴ Signs of Safety är en klinisk erfarenhetsbaserad riskbedömningsmodell med ett lösningsinriktat förhållningssätt som utvecklades i Australien på 1990 talet. Syftet är att involvera alla berörda personer i ett barnavårdsärende inklusive professionella, familjemedlemmar inklusive barn, se vidare, www.signsofsafety.net.

Enligt den forskningsstudie¹⁵ som genomfördes på uppdrag av länsstyrelsen visar bland annat att 90 procent av länets kommuner använt modellen i någon mån. Studien visar vidare att föräldrar som intervjuats uttryckt att det blivit tydligt vad problemet är och på vilket sätt släkt och vänner kan finnas som skydd för barnen. Inom ramen för satsningen har även kompetenshöjande insatser om barn som lever med våld erbjudits samt om hur socialtjänsten kan samverka mellan barn och ungdomsenheterna och relationsvårdsteam/motsvarande.

Ett annat arbete som bedrivits under året är att stärka kommunernas arbete med att identifiera våldsutsatthet med stöd av *FREDA-kortfrågor*. Arbetet har genomförts på olika nivåer. På lokal nivå har länsstyrelsen erbjudit utbildnings- och implementeringsstöd för *FREDA - kortfrågor* i en kommun och i en stadsdel. Kompetensstödet till stadsdelen har sammantaget resulterat i att alla enheter inom socialtjänsten skapat rutiner för att ställa frågor om våld samt att flera enheter börjat ställa frågan om våld.

Vidare har länsstyrelsen i Stockholm, i samarbete med Nationellt Centrum för kvinnofrid (NCK) och länsstyrelsen i Västra Götaland tagit fram tre filmer om att ställa frågor om våld med stöd av *FREDA kortfrågor*. Filmerna riktar sig till socialtjänstens olika verksamhetsområden och är publicerade på NCKs kunskapsbank ”*Webbstöd för kommuner*”. Filmerna ska utgöra ett stöd till kommunerna för att ställa frågan om våld. Till varje film finns frågor om hur kommunerna kan utveckla arbetet med att ställa frågor om våld.

Länsstyrelsen har erbjudit utbildning i ett inkluderande arbetssätt utifrån metodstödet *Intersektionella perspektiv på våld i nära relationer*. Ca 75 yrkesverksamma deltog. Utbildningsdagen syftade till att ge verktyg för att öka jämlikheten i skydd och stöd till våldsutsatta. En uppföljande enkät visade att deltagarna fått tips om hur de kan förbättra sitt befintliga arbete med stöd av nya insikter om begreppet intersektionalitet och vad det kan innebära i praktiken.

En tredagarsutbildning ”*Att utreda våldsutsattas behov av stöd och skydd med FREDA bedömningsmetoder*” har genomförts under året. 70 personer från länets kommuner och kvinnojourer deltog. Enligt öppna jämförelser använder sig 100 procent av länets kommuner av ett standardiserat bedömningsinstrument vid utredning av våld.

¹⁵ ”*Signs of Safety i praktiken – En studie om användning i Stockholms län*” (2018 FoU Södertörn).

Länsstyrelsen har under året arbetat vidare med *webbkursen om hedersrelaterat våld och förtryck* i samverkan med Origo Stockholm, Södertälje kommun och länsstyrelsen Östergötland. Webbkursen är nu klar och ska under våren 2019 pilottestas i Södertälje kommun. Samverkan har även initierats med Region Stockholm för att se över om webbkursen kan användas inom hälso- och sjukvården. Förhoppningen är att webbkursen kan spridas nationellt.

Nätverk för kommunala samordnare

Länsstyrelsen samordnar ett strategiskt nätverk för kommunala kvinnofridssamordnare/relationsvåldssamordnare. Nätverket fyller en viktig funktion för att stödja kommunernas arbete mot mäns våld mot kvinnor i Stockholms län. Det utgör också en förplattform för kopplingen mellan lokal, regional och nationell nivå för att identifiera behov och utvecklingsområden.

Fokus för de senaste årens arbete i nätverket har varit att stödja kommunerna att bli självförsörjande, när det gäller baskunskaper inom området, mäns våld mot kvinnor. Enligt en särskild enkätundersökning anger 73 procent av länets kommuner att de erbjuder baskunskaper inom våld i nära relation, varav 59 procent med stöd av webbkursen våld. 64 procent erbjuder baskunskaper inom hedersrelaterat våld och förtryck och 13 procent inom prostitution och/eller människohandel för sexuella ändamål.

Ett annat prioriterat område är att tillhandahålla tillgänglig information på olika språk, med stöd av *Infogeneratorn*. 14 procent av kommunerna anger att de använt sig av *Infogeneratorn* som stöd. Länsstyrelsen har även erbjudit utbildning i processledning samt om intersektionalitet. Nätverket träffas fyra gånger varje år varav en gång tillsammans med deras chefer.

Regional lägesrapportering

Ett utökat och verkningsfullt förebyggande arbete

Totalt finns det 20 indikatorer som mäter ett utökat och verkningsfullt förebyggande arbete mot våld (mål 1). Det handlar om förebyggande arbete med föräldrar, i skola och förskola, normer och attityder hos unga och återfallsförebyggande program.

I dagsläget finns det endast 1 indikator som går att utläsa på regional nivå och som inte är en utvecklingsindikator. Det är indikatorn som handlar om; *Andelen gravida kvinnor som i samband med inskrivning till mödrahälsovård tillfrågats om utsatthet för våld*.

Inom *Region Stockholm* är det en hög andel gravida som har tillfrågats om våldsutsatthet och vi ser en ökning mellan åren (2016: 82 procent och 2017: 88 procent). Det går dock inte utläsa hur stora andelar som uppger våldsutsatthet. Att många barnmorskor har ställt frågan kan bero på att de har stöd av skriftliga rutiner som återfinns i vårdgivarguiden¹⁶.

Särskilda satsningar inom målområdet

Kriminalvården – Region Stockholm, har under 2018 genomfört ett arbete med att samordna programinsatser mellan olika anstalter och frivårdskontor. Inom Frivården har olika insatser genomförts för att säkerställa att orosanmälningar om barn som far illa görs till socialtjänsten i samtliga fall där det bör göras.

Bedömningsinstrumentet RBM (Risk, Behov, Mottaglighet) är helt implementerat, och på samtliga klienter som kom till Kriminalvården 2018 genomfördes en RBM-utredning för att kartlägga risknivåer, behovsområden och mottaglighetsfaktorer. Det nya *Relationsvåldsprogrammet* ackrediterades i december 2017, och har under 2018 kunnat ingå som en normal del av Kriminalvårdens verksamhet.

Utöver detta bedriver Kriminalvården nationellt forskning för att kartlägga hedersproblematik, utveckla behandlingsprogram för hedersproblematik samt färdigställa ett behandlingsprogram ("Predov", Preventing Domestic Violence) för våld i nära relation, som kommer utgöra ett komplement till *IDAP* (grupprogram) och *Relationvåldsprogrammet* (långt program för svår problematik). Det nya programmet ska kunna användas på en bred målgrupp av de som utövar våld i nära relation.

Förbättrad upptäck av våld samt starkare skydd och stöd för våldsutsatta kvinnor och barn

Totalt finns 29 indikatorer som mäter förbättrad upptäckt av våld samt ett starkare skydd och stöd för våldsutsatta och barn (mål 2). Det handlar om våldsutsatthet i befolkningen och skydd och stöd inom socialtjänsten samt orosanmälningar.

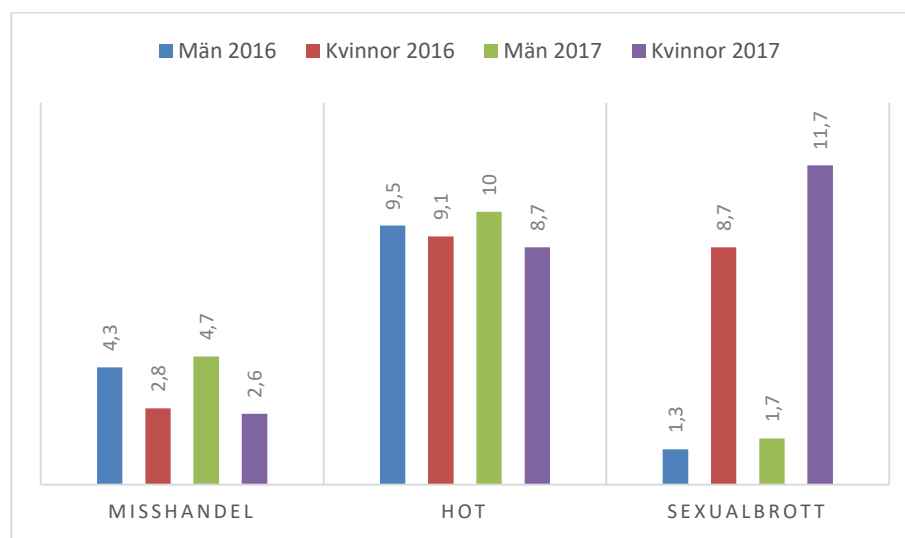
10 indikatorer går att utläsa på regional nivå. fem indikatorer hämtas från NTU lokal och handlar om utsatthet för brotten; *misshandel*, *hot*, *sexualbrott* och *dödligt våld*. fem indikatorer hämtas från Öppna

¹⁶ <https://www.vardgivarguiden.se/behandlingsstod/barnmorskemottagning/riktlinjer/vald-nara-relationer/>

Jämförelser (ÖJ) och handlar om skydd och stöd inom socialtjänsten; stödsamtal till våldsutövare, skyddat boende till våldsutsatta, barns tillgång till skolgång vid placering i skyddat boende, skriftliga rutiner vid indikation på våld, överenskommelser med extern aktör.

Utsatthet för brott – NTU lokal

Figur 1. Utsatthet för brotten misshandel, hot och sexualbrott

Ca 9–10 procent av respondenterna (gäller både män och kvinnor) i NTU lokal anger att de utsatts för hot under 2016–2017. När det gäller sexualbrotten kan vi se stora könsskillnader i länet. 2017 anger 1,7 procent av männen att de utsatts för sexualbrott och hela 11,7 procent av kvinnorna. Dödligt våld redovisas på antal och där har det skett en ökning från 26 personer, 2016 och 50 personer, 2017. Ökningen kan förklaras med terrorattentatet som skedde på Drottninggatan den 7 april samt de dödsskjutningar som inträffat under 2017.

Ingen indikator för NTU lokal redovisar relation till förövaren, varken i nära relation eller bekant till brottsoffret. NTU lokal omfattar även 16–85 år vilket inte ger information om barns utsatthet. Indikatoren för dödligt våld redovisas inte heller efter kön. Därutöver saknas frågor som härleder till prostitution, människohandel för sexuella ändamål eller hedersrelaterat våld och förtryck. NTU lokal saknar även frågor om personen har utövat våld i någon form.

Öppna jämförelser – våld i nära relation

Figur 2. Skydd och stöd inom socialtjänsten (ÖJ)

Period	Extern samverkan i enskilda ärenden	Indikation på våld	Stödsamtal till våldsutövare med biståndsbeslut Skyddat boende till vuxna efter biståndsbeslut	Rutin för barns skolgång i skyddat boende
2016–2018	Vanligaste samverkanspart för kommunen är: Kvinnjour (34 %) Polisen (24 %) Ungdomsmott (16 %) Vuxenpsykiatri (14 %) Primärvård (11 %) Akutmottagning (8 %)	Ca 50% av kommunerna har upprättat interna rutiner vid indikation på våld, vuxen.	Ca 50 % av kommunerna erbjuder stödsamtal till våldsutövare med bistånd 80–100 % erbjuder skyddat boende efter biståndsbeslut till vuxna.	Ökning från 8 % till 21 %

Färre än 34 procent av kommunerna har upprättat skriftliga överenskommelser för extern samverkan. De vanligast samverkansaktören för kommunen är kvinnojouren och polisen. En majoritet av kommunerna erbjuder skyddat boende efter biståndsbeslut, men endast 50 procent erbjuder stödsamtal till våldsutövare efter biståndsbeslut. Hur många som erbjuds stödsamtal som serviceinsats framgår inte.

Andelen kommuner som upprättat rutiner för att säkra barns skolgång i samband med att de placeras i skyddat boende har ökat från 8 procent till 21 procent, men det är fortfarande en låg andel av kommunerna.

Öppna jämförelser mäter endast våld i nära relation. Uppföljning av kommunernas arbete med hedersrelaterat våld och förtryck och prostitution och människohandel för sexuella ändamål saknas som indikator.

Särskilda regionala satsningar inom målområdet

Försäkringskassan har genomfört en särskild satsning under året för att öka kompetensen hos handläggare kring hur man ställer frågan om våld. Målet med insatsen är att identifiera bakomliggande orsaker till sjukskrivning och kunna hänvisa individen till rätt instans för att få vidare stöd och hjälp. Insatsen kommer att utvärderas.

Arbetsförmedlingen (AF), deltar sedan i juni 2018 tillsammans med Försäkringskassan, Migrationsverket och Socialstyrelsen i ett regeringsuppdrag som handlar om att ta fram en handlingsplan för 2019–2021 för förbättrad upptäckt av våld.

AF har även deltagit i en nationell satsning som rör framtagande av ett metodstöd för chefer och HR-partner för upptäckt av våldsutsatthet utifrån ett arbetsgivarperspektiv. Under hösten har AF tagit fram ett handläggarsstöd för att fråga om våld, för att upptäcka våldsutsatthet såväl som våldsutövande. De tar även fram en plan för hur kunskap och nya rutiner för att fråga om våld ska bli kända inom AF.

Storshlm (kommuner i samverkan) har anställt en projektledare för överenskommelsen inom den s.k. *Kvinnofridssatsningen*¹⁷. Projektet kommer att löpa under två år med början den 1 januari 2019. Målet är att 2020 kunna presentera en karta över fungerande strukturer för regional kunskapsspridning och samverkan i länet. Områden som tidigare fallit mellan stolarna ska vara identifierade. Vidare har det kommunala ansvaret inom kvinnofridsområdet som vinner i kvalitet på samverkan i regionen, delregioner eller mellan kommuner identifierats. Goda exempel ska lyftas fram och vid behov ska även regionalt stöd utvecklas.

¹⁷ SKL:s Kvinnofridssatsning
<https://skl.se/demokratiledningstyrning/manskligarattigheterjamstalldhet/kvinnofrid/sklskvinnofridssatsning.16142.htm>

Effektivare brottsbekämpning

Totalt finns 24 indikatorer som mäter effektivare brottsbekämpning (mål 3), varav 12 indikatorer går att utläsa på regional nivå.

Indikatorerna är hämtade från den offentliga brottsstatistiken (Brå) och avser polisens *personupplärings- och lagföringsprocent över handlagda brott, kvalitet i rättsväsendet, motverka sexköp och kontaktförbud*.

Offentlig brottsstatistik

Figur 3. Personuppläringsprocent per brottstyp (2017)

Köp av sexuell tjänst vuxen	40 %
Köp av sexuell handling barn	36 %
Grov kvinnofridskränkning	14 %
Misshandel i nära relation inomhus	14 %
Våldtäkt	12 %
Koppleri	11 %
Människohandel för sexuella ändamål	0 %
Könsstympling	0 %
Äktenskapstvång	0 %
Grooming	0 %

Högst personuppläringsprocent finns på brottet köp av sexuell handling/tjänst både för barn (36 procent) och vuxna (40 procent). Ingen personuppläringsprocent för brotten människohandel för sexuella ändamål, könsstympling, äktenskapstvång och grooming.

Särskilda regionala satsningar inom målområdet

Polisen i Region Stockholm har genomfört flera olika satsningar under året för att öka personuppläringsprocenten.

Från och med december 2018 har brott i nära relation (BIN) förlagts på tre lokalpolisområden (LPO) i särskilt utsatta områden (Södertälje, Botkyrka och Rinkeby). Syftet med satsningen är att få en närmare lokal förankring samt att förbättra prioriteringen i relation till andra brott.

Målsättningen är snabbare genomströmningstider och bättre lokal samverkan. Satsningen utvärderas av NOA, utvecklingscentrum väst och kan spridas nationellt om den visar på bra resultat.

Polisen genomförde även insats "Svea" under ca sex månader. Det innebar en kommendering till Polisområde (PO) Nord respektive PO Syd om ca 20 utredare för att utreda brott i nära relation. Syftet är att minska antalet öppna ärenden för att få målsägande att medverka i utredningen, vilket är en av flera identifierade framgångsfaktorer. Antalet öppna ärenden minskade markant i PO Nord medan PO Syd inte hade samma framgång. Skillnaderna i resultatet mellan polisområdena berodde främst på ett högre ärendeinflöde och att det var för få utredare i PO Syd.

Förbättrad kunskap och metodutveckling

Totalt finns nio indikatorer som mäter förbättrad kunskap och metodutveckling (mål 4). Tre indikatorer går att utläsa på regional nivå och handlar om *metodstöd och kompetensutveckling för socialtjänst, hälso- och sjukvård, skola och rättsväsendet*.

Indikatorerna är hämtade från Öppna jämförelser (ÖJ). Öppna jämförelser mäter endast våld i nära relation. Uppföljning av kommunernas arbete med hedersrelaterat våld och förtryck och prostitution och människohandel för sexuella ändamål saknas som indikator.

Öppna jämförelser – våld i nära relation

Figur 4. Metodstöd och kompetensutveckling för socialtjänst

Indikator	2016–2018
Använder minst en standardiserad bedömningsmetod vid utredning av behovet av stöd och hjälp hos våldsutsatta vuxna.	92 – 100 %
Andel kommuner där socialtjänstens handläggare, som utreder barn som har utsatts för eller bevittnat våld, som under det senaste året har fått utbildning om våld i nära relationer.	69–90% fortbildning 17–21% högskoleutbildning
Andel kommuner där socialtjänstens handläggare, som utreder vuxna, som under det senaste året har fått utbildning om våld i nära relationer.	69–90% fortbildning 17–21% högskoleutbildning

Särskilda verksamheter i länet

För att kartlägga vilka särskilda verksamheter som finns i länen för de angivna målgrupperna, har en matris (se figur 5 och 6 i bilaga 1) tagits fram med stöd av en leverantör¹⁸. Matrisen bygger på regionala och nationella aktörers webbaserad information om sin verksamhet utifrån givna variabler.

Av de särskilda verksamheterna som finns i Stockholms län finns det flest antal verksamheter som riktar sig till personer som utsatts för våld i nära relation (129 stycken). Civilsamhälles-organisationer driver hälften av verksamheterna och samtliga kommuner har en eller flera riktade verksamheter till målgruppen. Minst antal verksamheter (4 stycken) i länet riktar sig till personer som riskerar/har begått sexualbrott. Här återfinns exempelvis Stockholms Stads KAST (köpare av sexuella tjänster) -mottagning och civilsamhällsorganisationen 1000-möjligheter.

För personer som riskerar/har utsatt närstående för våld drivs nästintill samtliga av de 20 verksamheterna av enskilda kommuner eller i samverkan mellan kommuner. Ytterligare verksamheter drivs av civilsamhällsorganisationer. Civilsamhällsorganisationer driver flertalet verksamheter som riktar sig till personer som är utsatt för sexualiserat våld oberoende relation. Av dessa verksamheter återfinns inte kommunen som ensam huvudman, utan verksamheten drivs i samverkan med andra aktörer.

För personer som befinner sig i prostitution eller utnyttjas för sexuella ändamål drivs de 14 verksamheterna i länet i störst utsträckning av civilsamhällsorganisationer. Ett fåtal drivs av Region Stockholm eller i samverkan, där regionskoordinatorerna mot prostitution och människohandel är exempel på en sådan verksamhet. I länet är det endast Stockholms stad som har en kommunal verksamhet, ”Mika-mottagningen” för personer över 18 år. För unga personer finns ”Stödcentrum för unga” som drivs i samverkan mellan Stockholms stad och Lidingö.

För personer utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck drivs hälften av verksamheterna av civilsamhällsorganisationer. Flera verksamheter drivs i samverkan där Origo Stockholm är ett exempel på detta. Utöver Origo Stockholm driver 19 av länets kommuner egna verksamheter riktat till personer utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck.

¹⁸ Leverantör Origo Group <https://www.origogroup.com/>

Flickor har flest verksamheter att vända sig till om de är utsatta för våld i nära relationer, sexualiserat våld oberoende av relation, eller utnyttjas för sexuella ändamål. Av verksamheterna som riktar sig till personer som utsatts för våld i nära relationer, är det ett fåtal som vänder sig till HBTQ-personer och män. För övriga utsattheter har män färre antal verksamheter att vända sig till, medan kvinnor, flickor och pojkar har i procentuellt sätt fler. De verksamheter i länet som finns för personer som riskerar eller har utsatt närstående för våld riktar sig samtliga verksamheter till män och nästintill alla till kvinnor. För kvinnor som är utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck finns flest verksamheter.

I samtliga kommuner i Stockholms län erbjuds den som är utsatt för våld i nära relation någon typ av stöd. Detta gäller även i en majoritet av kommunerna för den som är våldsutövare. För personer i prostitution eller som utnyttjats för sexuella ändamål är det riktade stödet minimalt. Så även för personer som riskerar eller har begått sexualbrott.

Kompletterande lägesbild från yrkesverksamma

Den 23 november 2018 bjöds yrkesverksamma in till en regional konferens för att tillsammans diskutera aktuell lägesbild och behovsanalys inom mäns våld mot kvinnor för Stockholms län. Totalt deltog 150 personer. Följande förslag lyftes på konferensen:

- Många av de särskilt sårbara målgrupperna riskerar att falla mellan stolarna varför fokus bör ligga på att tillämpa ett holistiskt synsätt på människan.
- Samlokalisera tvärprofessionella team som tar emot hjälpsökande på ett samlat sätt.
- Utveckla samverkan över kommungränserna för att stötta varandra med resurser.
- Ta fram tydliga rutiner, handlingsplaner och avtal för att samverkan ska komma till stånd.
- Lyft in fler aktörer i samverkan så som; politiker, privata aktörer (ex fastighetsbolag) och civilsamhället.
- Utveckla det våldsförebyggande och återfallsförebyggande arbetet för att minska våldet i samhället.

Analys regional nivå

Universella förebyggande arbete visar positiva resultat

Utvärderingarna av de båda våldsförebyggande skol- och förskoleprogrammen *Mentor in violence prevention* (MVP) och TÅGET (MVP för förskola) visar båda på försiktigt positiva resultat. Länsstyrelsens nära samarbete med Polisen, Svensk Live och RFSU inom *Trygga, säkra evenemang* har också bidragit till att tryggheten har ökat och sexualbrotten har minskat vid publika evenemang. Arbete med att främja denna utveckling och sprida resultaten till fler bör därför fortsätta.

Kvinnors utsatthet för sexualbrott är hög

11,6 % av de tillfrågade kvinnorna i NTU lokal anger att de utsatts för någon typ av sexualbrott under 2017. För att minska utsattheten behöver fler förebyggande insatser med en genusförändranden ansats och ett aktivt åskådarperspektiv komma till stånd. Detta måste ske på flera arenor i samhället så som inom skolan och fritiden och pojkar och män behöver involveras i utvecklingsarbetet.

Hög andel polisutredningar läggs ner

Flera satsningar behöver tillkomma för att säkerställa en högre personuppläsningsprocent för brottstyperna som rör mäns våld mot kvinnor. Det handlar om att stötta upp de framgångsfaktorer som minskar ärendenedläggningar så som att säkerställa stödbevis från vittnen, se till att målsägande deltar i utredningen, dokumentera skada och att den misstänkte medger brott helt eller delvis.

Bristande målgruppsanpassad information

Många kommuner, myndigheter och organisationer behöver förbättra sin webbaserade information (även annan information) till olika utsatta grupper. Den behöver bli mer målgruppsanpassad och inkluderande. Idag finns det många målgrupper som inte nås av information och som därför inte känner till vilket stöd de har rätt till inte heller var stödet finns att tillgå. Länsstyrelsen kan bidra med att sprida kunskap till allmänheten via informationskampanjer och med stöd av *Infogenerator*.

Förbättrad upptäckt med metod – och kompetensstöd

Ett annat betydelsefullt arbete som bedrivits under året är att stärka kommunernas arbete med att identifiera våldsutsatthet med stöd av *FREDA-kortfrågor* och *Webbkurs om våld*. Länsstyrelsens metod- och kompetensstöd har lett till att en stor del av länets kommuner och stadsdelar har rutiner för att ställa frågor om våld, framförallt inom socialtjänstens utredande enheter.

När det gäller socialtjänstens utförarverksamhet till exempel hemtjänsten och funktionshinder-verksamhet finns fortfarande brister när det kommer till att uppmärksamma våldsutsatthet. Här kan länsstyrelsen stödja kommunerna så att alla områden inom socialtjänsten har rutiner att fråga om våld. Länsstyrelsen utökar nu kompetensstödet till att även innefatta en ny webbkurs om hedersrelaterat våld och förtryck. Förhoppningen är att kursen ska leda till ökad kunskap så att fler ur målgruppen upptäcks och kan erbjudas stöd och hjälp.

Den externa samverkan behöver förbättras

Mindre än 34 procent av länets kommuner anger att de har överenskommelser för extern samverkan, trots att avtal och överenskommelser är en framgångsfaktor för att samverkan ska komma till stånd. Länsstyrelsens uppdrag att ta fram regionala strategier och handlingsplaner kan bidra till att främja utvecklingen av lokala handlingsplaner och överenskommelser i samverkan för att förbättra insatser till enskilda barn och vuxna samt stötta kommunerna att bedriva ett kvalitativt utvecklingsarbete med stöd av EDPQS - modellen.

Få verksamheter till prostitution och/eller människohandel

I länet finns få verksamheter som riktar sig till personer i prostitution och människohandel. Utöver regionskoordinatorerna mot prostitution och människohandel är det Stockholms stad som har verksamheter, i form av Mika-mottagningen för personer över 18 år och Stödcentrum för unga för personer under 18 år. Här kan länsstyrelsen verka för att utveckla kommundemensamma insatser för målgruppen. Det handlar om att fortsätta stötta regionskoordinatorerna för prostitution och människohandel och undersöka möjligheterna till att fler kommuner ingår i samverkan kring MIKA- och KAST mottagningarnas verksamheter, eller utvecklar egen verksamhet.

Nationella rekommendationer

Fler lokala och regionala indikatorer

I dagsläget är det endast 26 av totalt 81 indikatorer som går att utläsa på regional nivå. De flesta mäter nationell nivå och väldigt få den lokala nivån. För att länsstyrelserna ska kunna ge kvalitativa regionala lägesbilder av utvecklingen av den nationella strategin behövs fler indikatorer som går att utläsa på regional nivå. Många indikatorer är även utvecklingsindikatorer, vilket gör att de ännu inte går att använda. Det behövs även fler indikatorer på lokal nivå för att framförallt kommunerna ska kunna tillämpa dem lokalt. Myndigheter som har i uppdrag att ta fram indikatorer bör få i uppdrag att ta fram indikatorer på *alla* nivåer; nationell, regional och lokal nivå.

Fler indikatorer som mäter förebyggande arbete

Det finns minst antal indikatorer som mäter ett förbättrat förebyggande arbete mot våld (mål 1) på regional nivå. Den nationella strategins huvudfokus är ett förebyggande perspektiv, är bristen på indikatorer påtaglig.. Det är därför väldigt svårt att uttala sig om utvecklingen på området i dagsläget. Här behöver fler indikatorer tas fram.

Fler indikatorer som mäter alla utsattheter

Av de indikatorer som finns tillgängliga på regional nivå är det få indikatorer som mäter andra våldsutsattheter än våld i nära relationer. Det saknas indikatorer om prostitution och människohandel för sexuella ändamål, våldsutövande och hedersrelaterat våld och förtryck samt vilken relation som offret har till förövare. Detta gäller framförallt NTU lokal och Öppna jämförelser (ÖJ). Indikatorer som mäter strategins alla utsattheter behöver tillkomma om det ska gå att följa utvecklingen av hela området mäns våld mot kvinnor.

Jämställdhetsmyndighetens bör få ansvar att sammanställa indikatorerna på samtliga nivåer

Vi föreslår att Jämställdhetsmyndigheten får ansvar att sammanställa indikatorerna på samtliga nivåer samt får i uppdrag att ta fram översikter i rapporter och via deskriptiva analyser. Syftet med detta är att stötta länsstyrelsernas, andra myndigheters, kommuners och organisationers arbete med uppföljning av utvecklingen av den nationella strategin. Data bör även göras lättillgänglig via exempelvis en webbplats liknande det indikatorlabb som Folkhälsomyndigheten förfogar över för uppföljning av ANDT-strategin¹⁹.

Nationellt kunskapsstöd för hela området mäns våld mot kvinnor

För att främja utvecklingen inom hela området mäns våld mot kvinnor behöver den nationella kunskapsstyrningen inkludera alla strategins målgrupper; personer utsatta för; våld i nära relation, hedersrelaterat våld och förtryck och prostitution och/eller människohandel för sexuella ändamål samt våldsutövande. Detta innebär att föreskrifter, metoder, vägledningar, handböcker, bedömnings- och uppföljningsinstrument bör inkludera hela området mäns våld mot kvinnor, för att stödet ska bli likställt och jämlikt.

Förtydliganden om nationella myndigheters roll och ansvar

I och med Jämställdhetsmyndighetens tillkomst den 1 januari 2017 har en ny nationell aktör tillkommit som har ansvar inom området mäns våld mot kvinnor, vid sidan av bland annat Socialstyrelsen och Nationellt centrum för kvinnofrid (NCK). Länsstyrelserna önskar därför ett förtydligande av vilken typ av stöd som respektive nationell myndighet ska ge regional och lokal nivå.

¹⁹ Se [//www.folkhalsomyndigheten.se/andtuppfoljning/](http://www.folkhalsomyndigheten.se/andtuppfoljning/)

Bilaga 1: Särskild verksamheter

Figur 5. Samtliga riktade verksamheter

	Utsatt för våld i nära relation	Utsatt för sexualiserat våld oberoende av relation	Utsatt för hedersrelaterat våld och förtryck	I prostitution eller utnyttjats för sexuella ändamål	Riskerar/ har begått sexualbrott	Riskerar/ har utsatt närstående för våld
Antal verksamheter	129	32	32	14	4	20
HBTQ-personer	29%	50%	53%	57%	50%	40%
Flickor	64%	75%	59%	64%	100%	40%
Pojkar	51%	38%	53%	57%	100%	40%
Kvinnor	55%	41%	66%	57%	75%	90%
Män	29%	22%	41%	29%	75%	100%
Stat	2%	6%	6%	7%	0%	0%
Landsting	12%	6%	0%	14%	0%	0%
Kommun	22%	0%	25%	7%	50%	55%
Civil	52%	81%	50%	57%	50%	15%
Samverkan	12%	6%	19%	14%	0%	30%

Figur 6. Verksamheternas upptagningsområde

Kommuner inkl. stadsdelar	Utsatt för våld i nära relation	Utsatt för sexualiserat våld oberoende av relation	Utsatt för hedersrelaterat våld och förtryck	I prostitution eller utnyttjats för sexuella ändamål	Risikerar/har begått sexualbrott	Risikerar/har utsatt närstående för våld
Botkyrka	2%	0%	6%	0%	0%	4%
Danderyd	3%	0%	0%	0%	0%	4%
Ekerö	2%	3%	3%	0%	0%	0%
Haninge	2%	3%	3%	6%	0%	7%
Hela länet	36%	74%	51%	69%	50%	7%
Huddinge	2%	0%	0%	0%	0%	4%
Järfälla	2%	0%	0%	0%	0%	4%
Lidingö	2%	3%	0%	6%	0%	0%
Nacka	3%	0%	3%	0%	0%	4%
Norrtälje	1%	0%	0%	0%	0%	0%
Nykvarn	4%	3%	3%	0%	25%	0%
Nynäshamn	2%	3%	3%	6%	0%	4%
Salem	3%	3%	6%	0%	0%	4%
Sigtuna	2%	0%	3%	0%	0%	0%
Sollentuna	2%	0%	0%	0%	0%	4%
Solna	2%	3%	0%	0%	0%	4%
Stockholms stad	7%	3%	14%	13%	25%	15%
Sundbyberg	2%	3%	0%	0%	0%	4%
Södertälje	4%	3%	3%	0%	0%	4%
Tyresö	2%	0%	0%	0%	0%	4%
Täby	2%	0%	0%	0%	0%	4%
Upplands-Bro	2%	0%	0%	0%	0%	4%
Upplands Väsby	2%	0%	3%	0%	0%	4%
Vallentuna	3%	0%	0%	0%	0%	4%
Vaxholm	2%	0%	0%	0%	0%	4%
Värmdö	2%	0%	0%	0%	0%	4%
Österåker	2%	0%	0%	0%	0%	4%

Bilaga 2: Ekonomisk redovisning

Lön exkl. OH	4 946 337
OH	1 963 697
Övr. lön – och personalkostnader	371 638
Deluppdrag 1. Strategi, handlingsplan	154 259
Deluppdrag 2. Samverkan, samordning	652 573
Deluppdrag 3. Förebyggande arbete	1 766 721
Deluppdrag 4. Kompetensstöd	1 151 644
Deluppdrag 5. Regional lägesrapportering	40 000
Totalt förbrukade medel	11 046 867

Länsstyrelsen arbetar för att Stockholmsregionen ska vara attraktiv att leva, studera, arbeta och utveckla företag i.

*Länsstyrelsen Stockholm
Avdelningen för tillväxt
Telefon: 010-223 10 00
www.lansstyrelsen.se/stockholm*